

تاریخ دریافت مقاله: ۸۱/۱۲/۱۰

بررسی مقاله: ۸۲/۳/۲۴

پذیرش مقاله: ۸۲/۱۰/۱۴

مجله علوم تربیتی و روانشناسی

دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۸۲

دوره سوم، سال دهم، شماره‌های ۳ و ۴

صن: ۱۶۶-۱۴۵

بررسی میزان استفاده اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر از اینترنت با توجه به عواملی مانند، جنس، سابقه تدریس، درجه و مرتبه علمی

دکتر زهیر حیاتی*

زهرا شریف پور**

چکیده

هدف این مقاله بررسی میزان استفاده از اینترنت در دانشگاه‌های خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر با توجه به متغیرهایی مانند جنسیت، سابقه تدریس، درجه و مرتبه علمی می‌باشد. بررسی عوامل مذکور می‌تواند شاخصه‌هایی را در اختیار مدیران دو دانشگاه قرار دهد تا با توجه به آنها ابزار و شرایطی را فراهم نمایند تا از سرمایه‌گذارها و تلاشهای به عمل آمده در زیر ساختهای اطلاعاتی بهتر استفاده شود. برای انجام این بررسی ۴ سؤال که جنبه‌های مختلف تحقیق را در برداشتند مطرح گردید. برای پاسخ به سؤالات از روش تحقیق پیمایشی از پرسشنامه استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که به جز تفاوت موجود در میزان استفاده زنان و مردان عضو هیأت علمی از اینترنت در دانشگاه خلیج فارس در بقیه موارد تفاوتی میان میزان استفاده با توجه به متغیرهای مورد نظر در دو دانشگاه وجود ندارد. نتیجه کلی حاکی از آن است که میزان استفاده از اینترنت در هر دو دانشگاه با توجه به مدت زمانی که به این کار اختصاص داده می‌شود و دفعات استفاده پائین است ولی تمایل به افزایش میزان استفاده در میان اعضای هیأت علمی بالا می‌باشد.

کلیدواژگان: اعضا هیأت علمی، دانشگاه خلیج فارس، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، اینترنت، بررسی استفاده -

* عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز

** دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

مقدمه

در دانشگاه‌های مذکور بیش از چند سالی نمی‌گذرد لازم است که چگونگی و میزان بهره برداری اعضای هیأت علمی از آنها، منجمله اینترنت مورد مطالعه قرار گیرد.

هدف این بررسی مطالعه چگونگی استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی دو دانشگاه نام برده با توجه به متغیرهایی مانند جنس، سابقه کار، درجه و مرتبه علمی می‌باشد. انجام چنین بررسی‌هایی دانسته‌هایی را در اختیار مدیران و تصمیم‌گیران قرار می‌دهد تا با اتکا به آنها در برنامه‌های گذشته در ارتباط با بهره‌گیری از شبکه‌های اطلاعاتی تجدید نظر کنند و برنامه‌هایی را تدوین و به اجرا گذارند که با هدفهای آموزشی و پژوهشی دانشگاه همخوانی بیشتری دارد.

بررسی پژوهشهای گذشته

نگاه اجمالی به پژوهشهای انجام شده حاکی از آن است که توجه اکثر پژوهشگران به محیطهای علمی و آموزشی از جمله دانشگاهها بوده است. گرایش مذکور بیانگر این واقعیت است که دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی در ایجاد زیر ساختهای اطلاع رسانی و ایجاد شبکه‌های درون سازمانی و اتصال به شبکه جهانی در ایران و جهان پیشگام بوده‌اند. به تبع آن این مؤسسات فضای مناسبی برای

گرایش پژوهشگران ایرانی شامل اعضای هیأت علمی دانشگاهها به استفاده از اینترنت به عنوان فضائی برای دستیابی به منابع مورد نیاز در حال فزونی است. دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی از دهه گذشته در تلاشند که با شبکه سازی و فراهم نمودن سایر امکانات بستر مناسبی برای ارتباطات علمی و استفاده از منابع الکترونیکی در محیط خود بوجود آورند. گرچه در گذشته این تلاشها و فعالیتها به دانشگاههای بزرگ محدود می‌شد، ولی در دوره جدید دانشگاههای کوچک و واقع در مناطق محروم از جمله دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر به مدیریت اعضای هیأت علمی جوانی که به این دانشگاهها پیوسته‌اند در تلاشند تا بودجه‌های خود را به این جهت سوق دهند و انگیزه بیشتری برای استادان و پژوهشگران خود جهت انجام پژوهشهای علمی فراهم کنند.

با توجه به کمبود منابع مالی دانشگاهها، به خصوص در دانشگاههای کوچک لازم است که سرمایه‌گذارها در زیر ساختهای گرانی مانند ارتباطات شبکه‌ای با دقت بیشتری انجام شود و از آن به نحو مطلوب و در جهت هدفهای آموزشی و پژوهشی استفاده شود. با توجه به این که از زمان ایجاد زیر ساختهای اطلاعاتی

و شیوه‌هایی انتقال دهند که پیش از این غیرممکن بوده است. آنها بیان می‌دارند که استفاده از وب جهانگستر امروزه به مهارتی بسیار اساسی برای اساتید و دانشجویان تبدیل شده است.

لازینگر^۴ و دیگران (۱۹۹۸) در تحقیقی که در دانشگاه عبری اورشلیم انجام دادند نشان دادند که اینترنت به طور فزاینده‌ای توسط اعضای هیأت علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد و تقاضا برای ایجاد دوره‌های کاربرد اینترنت رو به افزایش است. استفاده از اینترنت در دانشگاهها به محیطهای آموزشی نیز راه یافته است. توانائیهای این شبکه می‌تواند بسیاری از محدودیتهای کلاسهای سنتی را از پیش پای دانشگاهها بردارد و منابع کمیاب را در اختیار گروه بزرگی از افراد قرار دهد.

چنین تفکری خاص کشورهای غربی نیست بلکه تمایل به استفاده از اینترنت در کشورهای در حال توسعه مانند ایران و عربستان سعودی (بخاری و میدوز، ۱۹۹۲) نیز رو به فزونی است. به گونه‌ای که عربشاهی^۵ (۱۹۹۷) آینده استفاده از اینترنت در ایران را

انسجام پژوهشهایی در زمینه رفتارهای اطلاع‌یابی اعضای هیأت علمی و تأثیر فناوریهای اطلاعاتی بر فعالیتهای علمی آنها فراهم کرده‌اند. بین و میلهايم^۱ (۱۹۹۵) در پژوهشی درباره چگونگی استفاده افراد دانشگاهی از شبکه اینترنت چنین عنوان کرده‌اند که، اینترنت یک روش عادی و معمول در دانشگاهها برای انجام امور ناشناخته است و این شبکه دستیابی سریع و راحت به اطلاعات را فراهم کرده است و همچنین پیش بینی کرده‌اند که در سال ۲۰۰۱ حدود یک میلیارد و نیم نفر از اینترنت استفاده خواهند کرد. لایشر^۲ (۱۹۹۷) در بررسی که انجام داد به این نتیجه دست یافت که اکثریت اعضای هیأت علمی پیوستن به شبکه اینترنت را برای بخش زیادی از فعالیتهای پژوهشی و آموزشی بسیار ضروری دانسته و اظهار داشته‌اند که از این پس مایل نیستند در محیط دانشگاهی که به شبکه اینترنت متصل نیست به فعالیت بپردازند.

برسون و همکاران^۳ (۱۹۹۷) با مطالعه گرایشهای اساتید دانشگاه نسبت به فناوری اطلاع‌رسانی به این اعتقاد دست یافته‌اند که پیدا شدن و رشد فزاینده تکنولوژیهای نوین اطلاعاتی که تقریباً روزآمد شده است فرصتهایی برای اساتید دانشگاه بوجود آورده است تا تجارب خود را به دانشجویان به طرق

1- Bane & Milheim

2- Labisher

3- Burson et al

4- Lazinger et al

5- Arabshahi

میزان آشنایی با کامپیوتر و آموزش. استفاده از خدمات اینترنت بر رفع نیازهای اطلاعاتی و بر کیفیت و کمیت پژوهشهای انجام شده توسط اعضای هیأت علمی مؤثر بوده است.

پونستی (۱۳۷۹) نیز که به مطالعه استفاده از اینترنت در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان پرداخته به نتایج مشابهی دست یافته است. در مقابل یافته‌های مذکور عبدالهی (۱۳۸۰) با تحقیق که در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام داد به این نتیجه رسید که عامل جنس در استفاده از شبکه اینترنت تأثیری ندارد، اما درجه علمی در استفاده از آن مؤثر است.

در حالی که اکثر پژوهشگران به این نتیجه دست یافته‌اند که اعضای هیأت علمی جوانتر در استفاده از اینترنت فعالتر می‌باشند (وایت، ۱۹۹۵؛ ستوده ۱۳۷۷) ولی چنین توافقی در مورد جنسیت وجود ندارد. گروهی از پژوهشگران مانند ستوده مردان عضو هیأت علمی را فعالتر می‌داند در حالی که وایت (۱۹۹۵) اظهار می‌دارد که زنان عضو هیأت علمی فعالتر هستند.

درجه علمی متغیر دیگری است در

امیدوار کننده می‌داند و معتقد است که این شبکه با سرعت بسیار زیادی در کشور رو به گسترش است. یافته‌های یاری زنگنه (۱۳۸۱) که به تحقیق در مورد رفتارهای اطلاع‌یابی اعضای هیأت علمی دانشگاه خلیج فارس پرداخت، نتایج پژوهش مذکور را مورد تأیید قرار می‌دهد.

گسترش مذکور نتیجه نگرش مثبتی است که در میان پژوهشگران به خصوص هیأت علمی بوجود آمده است. (سلاجقه، ۱۳۷۷) در این مورد رضایی شریف آبادی^۱ (۱۹۹۶) با توجه به مطالعه‌ای که در مورد استفاده از اینترنت توسط روانشناسان استرالیائی انجام داد بیان می‌دارد که روانشناسان دانشگاهی به طور گسترده از شبکه اینترنت برای انجام فعالتهای روزانه خود استفاده می‌کنند و آنها بر این باورند که اینترنت بر کیفیت و کمیت پژوهش آنها تأثیرگذار بوده است.

تعدادی از پژوهشگران تحقیقات ژرف‌تری نسبت به استفاده اعضای هیأت علمی از اینترنت انجام داده و آن را در ارتباط با متغیرهایی مانند جنس، سابقه کار، درجه و مرتبه علمی مورد سنجش قرار داده‌اند. ستوده (۱۳۷۷) بیان می‌دارد که عوامل مؤثر بر استفاده از منابع الکترونیکی عبارتند از جنسیت، درجه علمی، مرتبه دانشگاهی،

1- Rezaei Sharifabadi

نوع می‌تواند به غنای آثار منتشر شده در مورد اثرگذاری اینترنت بیافزاید.

سؤالیهای پژوهش

سؤالیهایی که این پژوهش سعی دارد به آنها

پاسخ گوید عبارتند از:

۱. آیا میان میزان استفاده زنان و مردان عضو هیأت علمی در دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر از اینترنت تفاوت معنی داری وجود دارد؟

۲. آیا میان میزان و دفعات استفاده اعضای هیأت علمی دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر از اینترنت و درجه تحصیلی آنان رابطه معنی داری وجود دارد؟

۳. آیا میان مرتبه علمی استادان و میزان استفاده آنها از اینترنت در دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر رابطه معنی داری وجود دارد؟

۴. آیا میان میزان استفاده از اینترنت در میان اعضای هیأت علمی دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر با توجه به سابقه کار تفاوت معنی داری وجود دارد؟

روش شناسی پژوهشی

برای پاسخ به سؤالات پژوهش از روش

پیمایشی استفاده شده است. داده‌های مورد

مطالعات مورد توجه قرار گرفته و نشان داده شده است که اعضای هیأت علمی با مدراک دانشگاهی بالاتر از اینترنت بیشتر استفاده می‌کنند (اخوتی، ۱۳۷۷). در این مورد وکیلی مفرد (۱۳۷۸) با بررسی که در مورد وضعیت استفاده متخصصان قلب و عروق در سه دانشگاه در تهران به انجام رساند نشان داد که افراد دارای مدرک فوق تخصص بیشترین و دستیاران کمترین میزان استفاده را از اینترنت داشته‌اند.

بررسی مطالعات انجام شده حاکی از آن است که استفاده از اینترنت در محیطهای دانشگاهی و علمی پدیده‌ای جهانی است. اعضای هیأت علمی برای منظوره‌های متنوعی که در ارتباط با فعالیتهای علمی آنهاست اینترنت را مورد استفاده قرار می‌دهند. بررسیها نشان دهنده آن است که استفاده از اینترنت بر کیفیت و کمیت کار اعضای هیأت علمی و پژوهشگران تأثیر مثبتی داشته و آنها مایل به افزایش استفاده از این شبکه و امکانات آن در آینده هستند. پژوهشهای مذکور نشان می‌دهند که اینترنت پدیده‌ای قابل مطالعه در محیطهای علمی مانند دانشگاهها شامل دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر می‌باشد. چنین پژوهشی تاکنون انجام نشده است و نتایج آن مانند اکثر پژوهشهای پیمایشی از این

نیاز برای تجزیه و تحلیل سؤالات از طریق پرسشنامه که روائی آن به تأیید گروهی از اعضای هیأت علمی دو دانشگاه و متخصصان روش تحقیق رسیده است گرد آوری شد. از روشهای آمار توصیفی مانند، توزیع فراوانی، درصد و آزمون مجذور خی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و پاسخ به سؤالات تحقیق استفاده گردید. جامعه این پژوهش را ۱۵۴ نفر عضو هیأت علمی شامل ۸۷ نفر در دانشگاه خلیج فارس و ۶۷ نفر در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر که کاربران اینترنت می‌باشند تشکیل می‌دهد. منظور از کاربر افرادی هستند که دارای شماره شناسائی از مراکز اینترنتی دو دانشگاه باشند و از اینترنت به صورت فعال استفاده کنند.

تجزیه و تحلیل و بحث یافته‌ها در این بخش هر کدام از سؤالات تحقیق به ترتیب مطرح و مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

سؤال ۱. آیا میزان استفاده زنان و مردان عضو هیأت علمی در دانشگاه‌های خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر از اینترنت تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

این سؤال با توجه به متغیرهایی مانند دفعات استفاده و ساعات استفاده از اینترنت که می‌تواند تفاوت‌های میزان استفاده دو جنس

جدول ۱. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه خلیج فارس به تفکیک

جنسیت

دفعات استفاده از اینترنت	زن		مرد		جمع		
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
هر روز	۳	۳/۴	۱۳	۱۴/۹	۱۶	۱۸/۴	
چندبار در روز	۱	۱/۱	۸	۹/۲	۹	۱۰/۳	
هفته‌ای یک یا چند بار	۲	۲/۳	۲۹	۳۳/۳	۳۱	۳۵/۶	
یکبار یا چندبار در ماه	۱	۱/۱	۱۰	۱۱/۵	۱۱	۱۲/۶	
گاه‌گاهی در صورت نیاز	۸	۹/۲	۱۲	۱۳/۸	۲۰	۲۳	
جمع	۱۵	۱۷/۲	۷۲	۸۲/۸	۸۷	۱۰۰	
		$X=۱۰/۵۶۴$		$df=۴$		$sig=۰/۰۳۲$	

مختلف را نشان دهد مورد بحث قرار می‌گیرد. چنان که داده‌های جدول ۱ نشان می‌دهد در دانشگاه خلیج فارس در میان دو جنس بالاترین فراوانی استفاده در گزینه "هفته‌ای یکبار یا چند بار" با فراوانی ۳۱ (۳۵/۶ درصد) و پائین‌ترین فراوانی استفاده در گزینه "چندبار در روز" با فراوانی ۹ (۱۰/۳ درصد) ذکر شده است. مقایسه میزان استفاده زنان و مردان در این دانشگاه نشان می‌دهد که بیشترین میزان استفاده زنان از اینترنت "گاه‌گای در صورت نیاز" می‌باشد با فراوانی ۸ (۹/۲ درصد) در حالی که بیشترین میزان استفاده مردان گزینه "هفته‌ای یکبار یا چندبار" با فراوانی ۲۹ (۳۳/۳ درصد) می‌باشد. به منظور تعیین تفاوت میان دو جامعه آزمون مسذور خسی انجام شد و نتایج آن نشان داد که در سطح

اطمینان ۹۵ درصد میان میزان دفعات استفاده زنان و مردان عضو هیأت علمی از اینترنت تفاوت معنی دار وجود دارد. در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر مانند دانشگاه خلیج فارس بیشترین فراوانی استفاده در گزینه "هفته‌ای یک یا چندبار" می‌باشد ولی بر خلاف آن کمترین گزینه برخلاف دانشگاه خلیج فارس میان زنان و مردان استفاده کننده تفاوتی وجود ندارد و برای هر دو جنس گزینه بیشترین "هفته‌ای یک یا چندبار" و کمترین آن "یک یا چند بار در ماه" می‌باشد. آزمون مسذور خسی که برای تفاوت معنی داری صورت گرفت نشان داد که میان میزان استفاده زنان و مردان عضو هیأت علمی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر تفاوت معنی داری وجود ندارد (جدول شماره ۲).

جدول ۲. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با توجه

جنسیت

دفعات استفاده از اینترنت	زن		مرد		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
هر روز	۲	۳/۱	۶	۹/۲	۸	۱۲/۳
چندبار در روز	۱	۱/۵	۴	۶/۲	۵	۷/۷
هفته‌ای یک یا چند بار	۷	۱۰/۸	۲۱	۳۲/۳	۲۸	۴۳/۱
یکبار یا چندبار در ماه	۱	۱/۵	۳	۴/۶	۴	۶/۲
گاه‌گای در صورت نیاز	۳	۴/۶	۱۷	۲۶/۲	۲۰	۳۰/۸
جمع	۱۴	۲۱/۵	۵۱	۷۸/۵	۶۵	۱۰۰
	X=۰/۷۹۷		df=۲		sig=۰/۹۳۹	

برای نشان دادن تفاوت‌های احتمالی در میزان استفاده زنان و مردان عضو هیأت علمی در جامعه دو دانشگاه میزان ساعات استفاده از شبکه هم مورد توجه قرار گرفت. بررسی میزان ساعات استفاده از اینترنت در دانشگاه خلیج فارس نشان می‌دهد که زمان استفاده بین ۳۰-۶۰ دقیقه دارای بالاترین فراوانی ۳۵ (۴۱/۲ درصد) و کمترین فراوانی مربوط به زمان استفاده بیشتر از ۱۸۰ دقیقه می‌باشد که در جدول شماره ۳ با گزینه (دیگر) با فراوانی ۳ (۳/۵ درصد) ذکر شده است. مقایسه ساعات استفاده زنان و مردان نشان می‌دهد که در مقیاس بیشترین ساعات استفاده میان دو جنس تفاوتی وجود ندارد ولی در مقیاس کمترین میان دو جنس اختلاف وجود دارد. بدین ترتیب که کمترین گزینه برای مردان زمان بیشتر از ۱۸۰ دقیقه و برای زنان زمان ۱۲۰-۱۸۰ دقیقه می‌باشد. به منظور تعیین معنادار بودن یا نبودن تفاوت بین دو جامعه آزمون مجذور خی انجام شد و نتایج آن نشان داد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری میان ساعات استفاده دو جنس در دانشگاه خلیج فارس وجود ندارد (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۴ نشان می‌دهد بیشترین فراوانی استفاده در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر مربوط به گزینه زمانی بین ۳۰-۶۰ دقیقه با فراوانی ۳۸ (۶۰/۳ درصد) می‌باشد و

جدول ۳. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه خلیج فارس با توجه به

جنسیت

جمع		مرد		زن		جنسیت
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۴۱/۲	۳۵	۳۱/۸	۲۷	۹/۴	۸	۳۰-۶۰
۴۸/۸	۳۳	۳۴/۱	۲۹	۴/۷	۴	۶۰-۱۲۰
۱۶/۵	۱۴	۱۴/۱	۱۲	۲/۴	۲	۱۸۰-۱۲۰
۳/۵	۳	۳/۵	۳	۰	۰	دیگر
۱۰۰	۸۵	۸۳/۵	۷۱	۱۶/۵	۱۴	جمع
sig=۰/۵۴۶		df=۳		X=۲/۱۳۲		

جدول ۴. میزان ساعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با توجه

به جنسیت

استفاده از اینترنت به دقیقه	زن		مرد		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۶۰-۳۰	۴	۶/۳	۳۴	۵۴	۳۸	۶۰/۳
۱۲۰-۶۰	۸	۱۲/۷	۱۲	۱۹	۲۰	۳۱/۷
۱۸۰-۱۲۰	۱	۱/۶	۴	۶/۳	۵	۷/۹
جمع	۱۳	۲۰/۶	۵۰	۷۹/۴	۶۳	۱۰۰
X=۶/۹۵۲		df=۲		sig=۰/۰۳۱		

اینترنت و درجه تحصیلی آنها رابطه معنی داری وجود دارد؟ متغیر دیگری که می تواند در میزان استفاده اعضای هیأت علمی از اینترنت تأثیرگذار باشد میزان تحصیلات یا درجه تحصیلی می باشد که در این تحقیق در ۲ گروه کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی نشان داده شده است.

بسر مبنای درجه تحصیلی در میان پاسخگویان و کسانی که دفعات استفاده خود از اینترنت را در دانشگاه خلیج فارس مشخص کرده اند ۶۶ نفر (۷۵/۹ درصد) با درجه کارشناسی ارشد و ۲۱ نفر با درجه دکتری تخصصی وجود داشته است. در این دانشگاه بیشترین و کمترین موردهای استفاده به ترتیب عبارتند از گزینه "هفته ای یک یا چندبار" با فراوانی ۳۱ (۳۵/۶ درصد) و "چندبار در روز"

از این نظر میان این دانشگاه با دانشگاه خلیج فارس تفاوتی وجود ندارد. ولی بررسی نحوه استفاده دو جنس حاکی از آن است که در زنان بیشترین فراوانی ۸ (۱۲/۷ درصد) مربوط به گزینه ۶۰-۱۲۰ دقیقه است، در حالی که بیشترین فراوانی برای مردان ۳۴ (۵۴ درصد) در گزینه ۳۰-۶۰ دقیقه می باشد. برای تعیین تفاوت بین دو گروه از نظر مدت زمان استفاده آزمون مجذور خی انجام شد و نتایج آن نشان داد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد میان ساعات استفاده زنان و مردان در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر تفاوت معنی دار است (جدول شماره ۴).

سؤال ۲. آیا میان میزان دفعات و ساعات استفاده اعضای هیأت علمی دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر از

پایینی است را ذکر کرده‌اند. برای تعیین تفاوت میان دو گروه آزمون مجذور خی انجام شد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری را نشان نداد (جدول شماره ۵).

در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر مانند دانشگاه خلیج فارس بیشترین میزان دفعات استفاده در گزینه "هفته‌ای یکبار یا چندبار" با فراوانی ۲۸ (۴۳/۱ درصد) می‌باشد ولی کمترین میزان دفعات استفاده آنها در گزینه "یک یا چندبار در ماه" با فراوانی ۴ (۶/۲ درصد) ذکر شده است که این متفاوت با آن چیزی است که در دانشگاه خلیج فارس اتفاق می‌افتد و حاکی از دفعات استفاده بیشتر پزشکان می‌باشد.

در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر دارندگان با فراوانی ۹ (۱۰/۳ درصد)، در بین افرادی که دارای مدرک کارشناسی ارشد می‌باشند بیشترین میزان دفعات استفاده با فراوانی ۲۵ (۲۸/۷ درصد) در گزینه "هفته‌ای یک یا چندبار" می‌باشد و کمترین میزان دفعات استفاده در بین این افراد گزینه "چندبار در روز" با فراوانی ۶ (۶/۹ درصد) ذکر شده است. در بین افرادی که دارای مدرک تحصیلی دکترای تخصصی می‌باشند بیشترین میزان دفعات استفاده مانند کارشناسان ارشد در گزینه "هفته‌ای یک یا چندبار" و با فراوانی ۶ (۱۶/۹ درصد) مشخص شده است. بر عکس دارندگان مدرک کارشناسی ارشد دارندگان مدرک دکتری تخصصی کمترین میزان دفعات استفاده "یک یا چند بار در ماه" که میزان استفاده نسبتاً

جدول ۵. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه خلیج فارس با توجه به درجه

تحصیلی

جمع		دکترای تخصصی		کارشناسی ارشد		درجه تحصیلی
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	دفعات استفاده از اینترنت
۱۸/۴	۱۶	۶/۹	۶	۱۱/۵	۱۰	هر روز
۱۰/۳	۹	۳/۴	۳	۶/۹	۶	چندبار در روز
۳۵/۶	۳۱	۱۶/۹	۶	۲۸/۷	۲۵	هفته‌ای یک یا چند بار
۱۲/۶	۱۱	۱/۱	۱	۱۱/۵	۱۰	یکبار یا چندبار در ماه
۲۳	۲۰	۵/۷	۵	۱۷/۲	۱۵	گاه‌گاهی در صورت نیاز
۱۰۰	۸۷	۲۴/۱	۲۱	۷۵/۹	۶۶	جمع
sig=۰/۴۴۲		df=۴		X=۳/۷۳۱		

مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی با فراوانیهای متفاوت بیشترین میزان استفاده را "هفته‌ای یکبار یا چندبار" و کمترین میزان دفعات استفاده را "چندبار در روز" ذکر نموده‌اند. برای تعیین تفاوت میان

میزان دفعات استفاده و متغیر درجه تحصیلی آزمون مجذور خی انجام شد. نتایج آزمون نشان داد که در متغیر مورد مطالعه در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری میان دو گروه وجود ندارد (جدول شماره ۶).

جدول ۶. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با توجه

به درجه تحصیلی

جمع		دکترای تخصصی		کارشناس ارشد		درجه تحصیلی
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	دفعات استفاده از اینترنت
۱۲/۳	۸	۹/۲	۶	۳/۱	۲	هر روز
۷/۷	۵	۶/۲	۴	۱/۵	۱	چندبار در روز
۴۳/۱	۲۸	۲۰	۱۳	۲۳/۱	۱۵	هفته‌ای یک یا چند بار
۶/۲	۴	۶/۲	۴			یکبار یا چندبار در ماه
۳۰/۸	۲۰	۱۳/۸	۹	۱۶/۹	۱۱	گاه گاهی در صورت نیاز
۱۰۰	۶۵	۵۵/۴	۳۶	۴۴/۶	۲۹	جمع
sig=۰/۱۱۳		df=۴		X=۷/۴۷۶		

شماره ۷) در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه خلیج فارس مدت زمان استفاده ۳۰-۶۰ دقیقه دارای بیشترین فراوانی ۳۵ (۴۱/۲ درصد) و مدت زمان ۱۲۰-۱۸۰ دقیقه دارای کمترین فراوانی ۱۷ (۲۰ درصد) می‌باشد. دارندگان مدرک کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی در ساعاتی که به استفاده از اینترنت اختصاص می‌دهند از روند کلی تبعیت می‌نمایند. یعنی گزینه "۳۰ الی ۶۰ دقیقه"

تعداد ساعاتی که کاربران به استفاده از اینترنت اختصاص می‌دهند شاخص دیگری برای اندازه‌گیری میزان استفاده است. شاخص مذکور با متغیر درجه تحصیلی در دو دانشگاه مورد نظر مورد سنجش قرار گرفت تا نشان داده شود که آیا دارندگان مدارک تحصیلی مختلف مدت زمان مختلفی را به استفاده از اینترنت اختصاص می‌دهند یا خیر.

با توجه به داده‌های بدست آمده (جدول

جدول ۷. میزان ساعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه خلیج فارس با توجه به

درجه تحصیلی

درجه تحصیلی		کارشناس ارشد		دکتری تخصصی		استفاده از اینترنت به دقیقه
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۴۱/۲	۳۵	۲۹/۴	۲۵	۱۱/۸	۱۰	۶۰-۳۰
۳۸/۸	۳۳	۳۱/۸	۲۷	۷/۱	۶	۱۲۰-۶۰
۲۰	۱۷	۱۴/۱	۱۲	۵/۹	۵	۱۸۰-۱۲۰
۱۰۰	۸۵	۷۵/۳	۶۴	۲۴/۷	۲۱	جمع
sig=۰/۵۳۸		df=۲		X=۰/۵۳۸		

بیشترین فراوانی و گزینه "۱۲۰ الی ۱۸۰ دقیقه" کمترین میزان فراوانی را دارد. برای تعیین تفاوت بین مدت زمان استفاده و متغیر درجه تحصیلی در دانشگاه خلیج فارس آزمون مجذور خی انجام شد و نتایج آن در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری را نشان نمی دهد (جدول شماره ۷). نتایج مذکور حاکی از آن است که اعضای هیأت علمی این دانشگاه فارغ از سطح مدرک تحصیلی وقت کمی را صرف استفاده از اینترنت می نمایند. در حالی که تجربه نشان داده است که استفاده بهینه از این شبکه و امکانات آن نیازمند صرف زمان بیشتری می باشد.

در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر مانند دانشگاه خلیج فارس بیشترین زمان استفاده از اینترنت در فاصله زمانی ۳۰-۶۰ دقیقه و کمترین زمان استفاده در فاصله زمانی

۱۲۰-۱۸۰ دقیقه بسا فراوانیهای متفاوت صورت می گیرد. بررسی داده های مربوط به میزان زمان استفاده در بین دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی در این دانشگاه نشان از آن دارد که مقدار زمانی که این دو گروه صرف استفاده از اینترنت می کنند از روند کلی تبعیت می کند. برای تعیین تفاوت میان مدت زمان استفاده از اینترنت در میان اعضاء هیأت علمی با توجه به درجه تحصیلی در این دانشگاه آزمون مجذور خی انجام شد و نتایج در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری را نشان نداد (جدول شماره ۸). نتایج مذکور انتظاری را که آموزش عالی کشور از دارندگان مدارک بالاتر دارد که زمان بیشتری را صرف جست و جو در منابع و در نتیجه انجام پژوهشهای بیشتر و با کیفیت بالاتری کنند برآورده نمی سازد.

بیشترین فراوانی و گزینه "۱۲۰ الی ۱۸۰ دقیقه" کمترین میزان فراوانی را دارد. برای تعیین تفاوت بین مدت زمان استفاده و متغیر درجه تحصیلی در دانشگاه خلیج فارس آزمون مجذور خی انجام شد و نتایج آن در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری را نشان نمی دهد (جدول شماره ۷). نتایج مذکور حاکی از آن است که اعضای هیأت علمی این دانشگاه فارغ از سطح مدرک تحصیلی وقت کمی را صرف استفاده از اینترنت می نمایند. در حالی که تجربه نشان داده است که استفاده بهینه از این شبکه و امکانات آن نیازمند صرف زمان بیشتری می باشد.

در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر مانند دانشگاه خلیج فارس بیشترین زمان استفاده از اینترنت در فاصله زمانی ۳۰-۶۰ دقیقه و کمترین زمان استفاده در فاصله زمانی

جدول ۸. میزان ساعات استفاده از اینترنت در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با توجه به درجه تحصیلی

درجه تحصیلی		کارکنان ارشد		دکتری تخصصی		استفاده از اینترنت به دقیقه
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۶۰-۳۰	۳۸	۲۵/۴	۱۶	۳۴/۹	۲۲	
۱۲۰-۶۰	۲۰	۱۵/۹	۱۰	۱۵/۹	۱۰	
۱۸۰-۱۲۰	۵	۳/۲	۲	۴/۸	۳	
جمع	۶۳	۴۴/۴	۲۸	۵۵/۶	۳۵	
sig=۰/۸۲۹		df=۲		X=۰/۳۷۴		

نویا بودن دانشگاههای مورد مطالعه تعداد کسانی که در مرتبه‌های استادی و دانشیاری باشند در هر دو دانشگاه بسیار کم است لذا تعداد این افراد در مرتبه استادیاری لحاظ گردید.

در دانشگاه خلیج فارس بیشترین میزان دفعات استفاده گزینه "هفته‌ای یک یا چندبار" با فراوانی ۳۱ (۳۵/۶ درصد) و کمترین میزان دفعات استفاده گزینه "چندبار در روز" با فراوانی ۹ (۱۰/۳ درصد) ذکر گردیده است. در بین افرادی که دارای مرتبه استادیاری می‌باشند بیشترین میزان دفعات استفاده "هفته‌ای یک یا چندبار" با فراوانی ۷ (۸ درصد) و کمترین آنها "یک یا چندبار در ماه" با فراوانی ۱ (۱/۱ درصد) می‌باشد. در بین افرادی که در مرتبه مربی می‌باشند بیشترین میزان دفعات استفاده "هفته‌ای یک یا چندبار" با فراوانی ۲۴ (۲۷/۶ درصد) و کمترین آنها "چندبار در روز" است.

سؤال ۳. آیا میان مرتبه علمی استادان و میزان استفاده آنها از اینترنت در دانشگاههای خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر رابطه معنی داری وجود دارد؟

عامل دیگری که می‌تواند در استفاده اعضای هیأت علمی از اینترنت تأثیرگذار باشد مرتبه علمی آنان است. تصور کلی این است که آنها که از مرتبه علمی بالاتری برخوردارند باید از نظر پژوهشی نیز فعالتر باشند. فعالیت پژوهشی بیشتر و تولید آثار پژوهشی متعدد در گرو استفاده بیشتر از منابع منجمله منابع موجود در اینترنت می‌باشد. اعضای هیأت علمی دانشگاههای خلیج فارس و دانشگاه علوم پزشکی بوشهر نیز از این قاعده مستثنی نیستند. بدین منظور میزان دفعات و مدت زمانی که اعضای هیأت علمی به استفاده از اینترنت اختصاص می‌دهند با توجه به مرتبه علمی آنها مورد محاسبه قرار گرفت. به لحاظ

جدول ۹. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی در دانشگاه خلیج فارس با توجه به مرتبه علمی

جمع		مربی		استادیار		مرتبه علمی دفعات استفاده از اینترنت
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱۸/۴	۱۶	۱۱/۵	۱۰	۶/۹	۶	هر روز
۱۰/۳	۹	۶/۹	۶	۳/۴	۳	چندبار در روز
۲۵/۶	۳۱	۲۷/۶	۲۴	۸	۷	هفته‌ای یک یا چند بار
۱۲/۶	۱۱	۱۱/۵	۱۰	۱/۱	۱	بکیار یا چندبار در ماه
۲۳	۲۰	۱۷/۲	۱۵	۵/۷	۵	گاه‌گاهی در صورت نیاز
۱۰۰	۸۷	۷۴/۷	۶۵	۲۵/۳	۲۲	جمع
		sig=۰/۵۲۲		df=۴		X=۳/۲۲

فراوانی ۹ (۱۰/۳ درصد) ذکر گردیده است. تفاوت می‌باشد (جدول شماره ۹). در بین افرادی که دارای مرتبه مربی می‌باشند بیشترین میزان دفعات استفاده "هفته‌ای یک یا چندبار" با فراوانی ۱۵ (۲۵ درصد) و کمترین میزان دفعات استفاده "چندبار در روز" با فراوانی ۱ (۱/۷ درصد) می‌باشد. استادیاران این دانشگاه بیشترین میزان دفعات استفاده را مانند مربیان "هفته‌ای یک یا چندبار" با فراوانی ۱۳ (۲۱/۷ درصد) و کمترین میزان آن را "هر روز"، "چندبار در روز" و "یک بار یا چندبار در ماه" همگی با فراوانی ۳ (۵ درصد) اعلام داشته‌اند. به منظور تعیین تفاوت بین دو

به منظور تعیین تفاوت میزان دفعات استفاده با توجه به مرتبه علمی آزمون مجذور خی انجام شد و نتایج آن در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری را نشان نمی‌دهد (جدول شماره ۹).

در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بیشترین میزان استفاده دفعات از اینترنت "هفته‌ای یا چندبار" با فراوانی ۲۸ (۴۶/۷ درصد) ذکر شده است که از این نظر مانند دانشگاه خلیج فارس می‌باشد. کمترین میزان دفعات استفاده "یک یا چندبار در ماه" با فراوانی ۳ (۵ درصد) بیان شده است که با کمترین میزان استفاده در دانشگاه خلیج فارس که "چندبار در روز" با

جدول ۱۰. میزان دفعات استفاده از اینترنت در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با توجه به مرتبه علمی

مرتبه علمی	استادیار		مربی		جمع		
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
هر روز	۳	۵	۳	۵	۶	۱۰	
چندبار در روز	۳	۵	۱	۱/۷	۴	۶/۷	
هفته‌ای یک یا چند بار	۱۳	۲۱/۷	۱۵	۲۵	۲۸	۴۶/۷	
یکبار یا چندبار در ماه	۳	۵			۳	۵	
گاه‌گاهی در صورت نیاز	۸	۱۳/۳	۱۱	۱۸/۳	۱۹	۳۱/۷	
جمع	۳۰	۵۰	۳۰	۵۰	۶۰	۱۰۰	
		df=۴		sig=۰/۳۲۹		X=۴/۶۱۷	

درصد) است که در مقایسه با استادیاران بیشتر می‌باشد. کمترین میزان استفاده نزد مربیان فاصله زمانی "۱۲۰-۱۸۰" دقیقه با فراوانی ۲ (۴/۴ درصد) است که با فراوانی استادیاران متفاوت می‌باشد. برای تعیین تفاوت بین مدت زمان استفاده با توجه به مرتبه علمی آزمون مجذور خی انجام شد و نتیجه حاصله در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری را نشان نداد (جدول شماره ۱۱).

با مقایسه دو گروه مشاهده می‌شود که در هر دو گروه استادیار و مربی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در فاصله زمانی "۳۰-۶۰" دقیقه بیشترین میزان استفاده از اینترنت را دارا می‌باشند و در فاصله‌های زمانی "۶۰-۱۲۰" و

جامعه با توجه به دفعات استفاده و مرتبه علمی آزمون مجذور خی انجام شد و در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد (جدول شماره ۱۰).

از نظر ساعات اختصاص داده شده به استفاده از اینترنت، در بین افرادی که دارای مرتبه استادیاری در دانشگاه خلیج فارس می‌باشند بیشترین میزان استفاده فاصله زمانی "۳۰-۶۰" دقیقه با فراوانی ۱۰ (۱۱/۸ درصد) و کمترین میزان استفاده فاصله زمانی "۱۲۰-۱۸۰" دقیقه با فراوانی ۱۲ (۱۴/۱ درصد) می‌باشد. مربیان این دانشگاه بیشترین زمانی که از اینترنت استفاده می‌کنند زمان "۶۰-۱۲۰" دقیقه با فراوانی ۲۶ (۳۰/۶)

جدول ۱۱. میزان ساعات استفاده اعضای هیأت علمی از اینترنت در دانشگاه خلیج فارس با توجه به مرتبه علمی

مرتبه علمی		استادیار		مربی		جمع
ساعات استفاده از اینترنت به دقیقه		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۶۰-۳۰		۱۱/۸	۱۰	۲۹/۴	۲۵	۴۱/۲
۱۲۰-۶۰		۸/۲	۷	۳۰/۶	۲۶	۳۸/۸
۱۸۰-۱۲۰		۲/۴	۲	۱۴/۱	۱۲	۱۶/۵
دیگر		۳/۵	۳			۳/۵
جمع		۲۵/۹	۲۲	۷۴/۱	۶۳	۱۰۰
		$X=۱۰/۰۷۹$		$df=۳$		$sig=۰/۱۸$

"۱۸۰-۱۲۰" دقیقه هر دو گروه در میزان استفاده از اینترنت با هم برابرند. برای تعیین تفاوت بین مدت زمان استفاده با توجه به متغیر رتبه علمی آزمون مجذور خی انجام شد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری را نشان نداد (جدول شماره ۱۲).

جدول ۱۲. میزان ساعات استفاده از اینترنت در دانشگاه علوم پزشکی با توجه به مرتبه علمی

مرتبه علمی		استادیار		مربی		جمع
ساعات استفاده از اینترنت به دقیقه		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۶۰-۳۰		۳۰/۵	۱۸	۲۸/۸	۱۷	۵۹/۳
۱۲۰-۶۰		۱۶/۹	۱۰	۱۶/۹	۱۰	۲۳/۹
۱۸۰-۱۲۰		۳/۴	۲	۳/۴	۲	۶/۸
جمع		۵۰/۸	۳۰	۴۹/۲	۲۹	۱۰۰
		$X=۰/۱۲$		$df=۲$		$sig=۰/۹۹۴$

۴. آیا میان میزان استفاده از اینترنت در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر با توجه به سابقه تدریس تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

گرچه جامعه اعضای هیأت علمی در هر دو دانشگاه خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر با توجه به نوپا بودن دانشگاهها جوان است ولی انتظار می‌رود که سابقه کار و مدت زمان حضور در محیط دانشگاه تأثیری بر استفاده از منابع اطلاعاتی داشته باشد. بدین منظور میزان استفاده از اینترنت با متغیر سابقه تدریس مورد سنجش قرار گرفت.

بیشترین میزان دفعات استفاده از اینترنت

در دانشگاه خلیج فارس بین افراد با سابقه کار مختلف "هفته‌ای یک یا چندبار" با فراوانی ۲۸ (۳۶/۴ درصد) و کمترین میزان استفاده "چندبار در روز" با فراوانی ۸ (۱۰/۴ درصد) ذکر شده است. چنانچه مطلوب‌ترین نحوه استفاده را گزینه "چندبار در روز" بدانیم این گزینه در هر سه گروه با سابقه متفاوت کاری ۱ تا ۴ سال، ۵ تا ۶ سال و بیش از ۶ سال، در مرتبه آخر اهمیت قرار دارد. در صورتی که گزینه "گاهگاهی" در صورت نیاز پائین‌ترین میزان رغبت به استفاده از اینترنت باشد در می‌یابیم که افراد با سابقه کار بیش از ۶ سال دارای بالاترین فراوانی در استفاده از اینترنت و

جدول ۱۳. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه خلیج فارس با توجه به سابقه

کار

جمع	بیش از ۶ سال سابقه		۵-۶ سال سابقه		۱-۴ سال سابقه		سابقه کار	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد		
۱۹/۵	۱۵	۳/۹	۳	۵/۲	۴	۱۰/۴	۸	هر روز
۱۰/۴	۸	۱/۳	۱	۲/۶	۲	۶/۵	۵	چند بار در روز
۳۶/۴	۲۸	۷/۸	۶	۱۰/۴	۸	۱۸/۲	۱۴	هفته‌ای یکبار یا چندبار
۱۳	۱۰	۲/۶	۲	۲/۶	۲	۷/۸	۶	یکبار یا چندبار در ماه
۲۰/۸	۱۶	۷/۸	۶	۲/۶	۲	۱۰/۴	۸	گاهگاهی
۱۰۰	۷۷	۲۳/۴	۱۸	۲۳/۴	۱۸	۵۳/۲	۴۱	جمع
		sig=۰/۸۹۹		df=۸		X=۳/۴۹۹		

افراد دارای ۵ تا ۶ سال سابقه کار دارای کمترین میزان فراوانی در گروه خود می‌باشند که نشان دهنده استفاده مطلوب‌تر افراد با سابقه از اینترنت است. به منظور تعیین تفاوت میزان دفعات استفاده در گروههای مختلف با توجه به سابقه کار آزمون مجذور خی انجام شد و نتایج حاکی از آن است که در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری میان گروههای مختلف وجود ندارد (جدول شماره ۱۳).

بیشترین دفعات استفاده از اینترنت در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر برای همه گروههای سابقه کاری مانند دانشگاه خلیج فارس "هفته‌ای یک یا چند بار" با فراوانی $26(6/6)$ درصد ذکر شده است و کمترین میزان استفاده

از اینترنت برعکس دانشگاه خلیج فارس "یک یا چندبار در ماه" با فراوانی $2(3/6)$ درصد می‌باشد که میزان فراوانی پائینی است. چنانچه مانند مورد دانشگاه خلیج فارس فراوانی استفاده در گروههای مختلف کاری را مورد مقایسه قرار دهیم در می‌یابیم که در گزینه "چندبار در روز" که مطلوب‌ترین مورد تشخیص داده شد، هر سه گروه سابقه کاری دارای پائین‌ترین میزان فراوانی در جامعه خود می‌باشند. در گزینه "گاهگاهی" گروه با سابقه کاری بیش از ۶ سال دارای بالاترین میزان فراوانی و دو گروه دیگر میزان فراوانی به مراتب پائین‌تری در گروههای مربوط دارند. به منظور تعیین تفاوت میزان دفعات استفاده

جدول ۱۴. میزان دفعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با توجه به

سابقه کار

جمع		بیش از ۶ سال سابقه		۶-۵ سال سابقه		۴-۱ سال سابقه		سابقه کار
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۸/۹	۵			۵/۴	۳	۳/۶	۲	هر روز
۷/۱	۴	۳/۶	۲	۱/۸	۱	۱/۸	۱	چند بار در روز
۴۶/۴	۲۶	۱۴/۳	۸	۸/۹	۵	۲۳/۲	۱۳	هفته‌ای یکبار یا چندبار
۳/۶	۲			۳/۶	۲			یکبار یا چندبار در ماه
۳۳/۹	۱۹	۱۴/۳	۸	۷/۱	۴	۱۲/۵	۷	گاهگاهی
۱۰۰	۵۶	۳۲/۱	۱۸	۲۶/۸	۱۵	۴۱/۱	۲۳	جمع
		sig=۰/۱۶۲		df=۸		X=۱۱/۷۶۲		

میان گروه‌های مختلف آزمون مجذور خبی انجام شد و نتایج در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری را نشان نداد (جدول شماره ۱۴).

طولانی‌ترین زمان استفاده بر اساس جدول شماره ۱۵ مدت زمان ۱۲۰ تا ۱۸۰ دقیقه می‌باشد. مدت زمان مذکور در دانشگاه خلیج فارس در میان هر ۳ گروه سابقه کاری دارای پائین‌ترین میزان فراوانی می‌باشد. مدت زمان استفاده ۳۰ تا ۶۰ دقیقه که کوتاه‌ترین مدت زمان استفاده است در گروه‌های سابقه کاری ۱ تا ۴ سال و بیش از ۶ سال دارای بالاترین فراوانی در گروه‌های مذکور است. برای تعیین تفاوت میزان ساعات استفاده از اینترنت در گروه‌های مختلف آزمون مجذور خبی انجام شد و در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری مشاهده نگردید (جدول شماره ۱۵).

جدول ۱۵. میزان ساعات استفاده اعضای هیأت علمی دانشگاه خلیج فارس از اینترنت با توجه به سابقه کار

جمع		بیش از ۶ سال سابقه		۵-۶ سال سابقه		۱-۴ سال سابقه		سابقه کار
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۴۱/۳	۳۱	۹/۳	۷	۸	۶	۲۴	۱۸	ساعات استفاده از اینترنت به دقیقه
۳۸/۷	۲۹	۸	۶	۱۰/۷	۸	۲۰	۱۵	۳۰-۶۰ دقیقه
۲۰	۱۵	۶/۷	۵	۴	۳	۹/۳	۷	۶۰-۱۲۰ دقیقه
۱۰۰	۷۵	۲۴	۱۸	۲۲/۷	۱۷	۵۳/۳	۴۰	۱۲۰-۱۸۰ دقیقه
جمع								
		sig=۰/۸۳۰		df=۴		X=۱/۴۷۹		

در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، همچون دانشگاه خلیج فارس مدت زمان استفاده ۱۲۰ تا ۱۸۰ دقیقه دارای پائین‌ترین میزان فراوانی در میان گروه‌های مختلف سابقه کاری و مدت زمان استفاده ۳۰ تا ۶۰ دقیقه که کمترین زمان استفاده است دارای بیشترین فراوانی در میان

هر ۳ گروه سابقه کاری می‌باشد. به منظور تعیین تفاوت میان مدیران ساعات استفاده در گروه‌های مختلف آزمون مجذور خبی انجام شد و نتایج در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری را نشان نداد (جدول شماره ۱۶).

جدول ۱۶. میزان ساعات استفاده از اینترنت توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با توجه

به سابقه کار

جمع	بیش از ۴ سال سابقه		۵-۶ سال سابقه		۱-۴ سال سابقه		سابقه کار	استفاده از اینترنت به دقیقه
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۵۸/۲	۳۲	۲۱/۸	۱۲	۱۲/۷	۷	۲۳/۶	۱۳	۳۰-۶۰ دقیقه
۲۴/۵	۱۹	۷/۳	۴	۱۲/۷	۷	۱۴/۵	۸	۶۰-۱۲۰ دقیقه
۷/۳	۴	۱/۸	۱	۱/۸	۱	۳/۶	۲	۱۲۰-۱۸۰ دقیقه
۱۰۰	۵۵	۳۰/۹	۱۷	۲۷/۳	۱۵	۴۱/۸	۲۳	جمع
		sig=۰/۷۰۷		df=۴		X=۲/۱۵۵		

نتیجه گیری و پیشنهادات

تلاش دانشگاهها شامل دانشگاه خلیج فارس و دانشگاه علوم پزشکی بوشهر برای ایجاد زیر ساختهای اطلاع رسانی و دستیابی به فن آوریهای اطلاعاتی قابل توجه است. این دو دانشگاه علی رغم این که در منطقه ای محروم قرار گرفته اند در تلاشند که فعالیتهای علمی خود را گسترش دهند. اعضای هیأت علمی دانشگاههای مذکور اکثراً جوان هستند و بیشتر آنها در مراتب نخستین دانشگاهی می باشند. فرصتی که آنها برای تحقیق و استفاده از سامانه های اطلاع رسانی داشته اند کوتاه بوده است. علاوه بر این دانشگاههای مذکور در میان اعضای خود تعداد زیادی عضو هیأت علمی در مرتبه مربی دارند که بیشتر وظیفه تدریس به آنها محول می شود. این خصوصیات بر

تحقیقی که در آن دانشگاهها انجام شد تأثیرگذار بود.

در این بررسی ۴ سؤال در مورد میزان استفاده از اینترنت با توجه به متغیرهایی مانند جنسیت، درجه تحصیلی، مرتبه علمی و سابقه تدریس مطرح گردید. نتایج تحقیق نشان داد که به جز تفاوت موجود در میزان استفاده زنان و مردان عضو هیأت علمی از اینترنت در دانشگاه خلیج فارس در بقیه موارد تفاوتی میان میزان استفاده با توجه به متغیرهای فوق در دو دانشگاه وجود ندارد و در هر دو دانشگاه روال یکسانی در حال طی شدن می باشد. میزان استفاده از اینترنت چه از نظر ساعت و چه از نظر دفعاتی که به این کار اختصاص داده می شود در هر دو دانشگاه بسیار پائین می باشد و لازم است که جهت بهره گیری بیشتر چاره

اندریشی ششود. پژوهش حاضر جنبه‌های محدودی از استفاده از اینترنت در این دانشگاه‌ها را مورد مطالعه قرار داد ولی هنوز امکان انجام تحقیقات دیگری در این مورد مانند راهکارهای افزایش میزان استفاده، تأثیر استفاده از اینترنت بر فعالیتهای آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی و تأثیر فن آوریهای اطلاعاتی بر ارتباطات میان اعضای هیأت علمی وجود دارد.

منابع

فارسی

- اخوتی، مریم (۱۳۷۷). بررسی وضعیت استفاده از شبکه اینترنت توسط اعضای هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی ایران- تهران و شهید بهشتی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران.
- پوستی، شهرزاد (۱۳۷۹). بررسی شناخت، استفاده و رضایت اعضاء هیأت علمی از خدمات رایانه‌ای موجود در کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز.
- ستوده، هاجر (۱۳۷۷). ارزیابی استفاده از اطلاعات الکترونیکی با تأکید بر دیسکهای نوری و شبکه اینترنت در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه شیراز و علوم پزشکی شیراز. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شیراز.

سلاجقه، مزده (۱۳۷۷). بررسی نگرش کاربران مرکز اینترنت دانشگاه علوم پزشکی شیراز در مورد شبکه اینترنت و دستیابی به اطلاعات از طریق آن. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شیراز.

عبداللهی، مرضیه (۱۳۸۰). بررسی علل گرایش به اینترنت در دانشگاه علوم پزشکی شیراز به منظور متناسب کردن امکانات با نیاز مراجعین. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات اهواز.

وکیلی مفرد، حسین (). بررسی وضعیت استفاده متخصصان قلب و عروق دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران و شهید بهشتی از تکنولوژی اطلاعات. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تهران.

یاری زنگنه، مرضیه (۱۳۸۱). بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیأت علمی دانشگاه خلیج فارس. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات اهواز.

لاتین

- Arabshahi, Payman (1996). The Internet in Iran: a survey available via <http://www.sums.ac.ir/Internetiran.html>.
- Bane, Adele and D. Milheim (1995). "Internet insights: how academics use the Internet". *Computer in Libraries*, 15(2): 32-37.
- Liebsher, Peter, Eileen G. Abels, and Daniel W. Denman. 1996. "Factors that influence the use of electronic networks by science and engineering faculty at small institutions". *Journal of the American Society for Information Science*, 47(2): 146-158.
- Meadows, A.J., A. Bukhari. 1992. "The Use of information technology by scientists in British and Saudi Arabian universities: a comparative study". *Journal of Information Science*, 18(5): 409-415.
- Rezaei, Sharifabadi, Saeed. 1997). Scientific communication among academic Psychologists: effects of the Internet. Ph.D. dissertation, The University of New South Wales. Australia.